

Innspill til revisjon av Neavassdraget 2022

Vi vil gjerne komme med noen innspill til vilkårsrevisjon. Vi har noen synspunkter som vi vil legge frem, spesielt med tanke på fiskebestanden i Nea.

Vannføring

Minstevannføring bør gjennomføres hele året for å sikre gode gyteforhold og overlevelse til ørreten. Ved å stoppe minstevannføring 1/10 blir store områder tørrlagt og da blir rogn ødelagt. Viser til rapport fra Nina rapport 1498 fra 2017.

Tiltak minstevannføring hele året.

Terskler og vandringsveier

Terskler må utformes slik at fisk kan passere. Med dagens utforming og minstevannstand, er det kun ved flomtopper fisken kan passere tersklene. DNA analyser viser at det er stor grad av innavl og det betyr at fisken vandrer lite. Viser til rapport fra Nina rapport 1498 fra 2017 og Hydrocen rapport nr 22.

“Tersklene er identifisert som en sterk flaskehals for ørretbestanden og det er utarbeidet et forslag til terskeltiltak og modifisering av terskelutforming, basert på funnene i denne rapporten. Grunnet utfordringene som det pekes på med dagens terskler er det identifisert tre funksjonskrav i prioritert rekkefølge;

- 1) reetablering av frie vandringsveier,
- 2) sikring og reetablering av ubrukte gyteområder og
- 3) sikring av dypere overvintringsområder og vanndekt areal.

Disse nye tiltakene vil kunne bedre rekruttering og dermed økte bestandsstørrelser av ørret i både Nea og Selbusjøen, bedre habitatforhold for ørret og gjøre miljøforholdene mindre gunstige for gjedde og ørekyte, bedre overvintringsforhold og beholde vannspeil som del av landskapet på store deler av strekningen.”

Gjennomføre tiltak beskrevet i Hydrocen rapport nr 22, påbegynt men ikke fullført. Ref rapporter fra Sweco “Tiltak i detaljplan for landskap og miljø, Nea-tiltak på terskler og biotoptiltak i Selbu kommune”. Rapport bestilt av Statkraft Energi AS. Den ene rapporten er datert 11.09.2015 og den andre 10.08.2016.

Gyteforhold

Vannføringsdata viser at vannføring i perioden før gyting er lav og ikke ofte over 10 m³/s , noe som er en flaskehals for gytevandring og som vil begrense produksjon i elva. Lave sommer- og vintervannføring er en flaskehals siden disse er betydelig redusert med henholdsvis 60 og 50 prosent etter regulering på strekningen fra Hegsetdammen til utløpet av Nedre Nea kraftverk. Kombinasjoner av lav vannføring og et bredt elvetverrsnitt kan gi nedsatt overlevelse hos ørret yngel om vinteren.

I kombinasjon med lave vannføringer er terskler barrierer for gytevandring og forflytninger av ungfisk. I terskelbassengene er vannhastigheten lav, noe som gjør at fint sediment dekker over bunnssubstratet, da tersklene også fungerer som barrierer for sediment-transport.

Konkurrerende invaderende arter som ørekyt (for Nea), får en konkurransefordel i terskelbassenger da de foretrekker vann med lav vannhastighet og gjør det dårligere i konkurranse med ørret der det er høyere vannhastigheter.

Det har vært mange rapporter og undersøkelser opp gjennom årene, og vi har valgt å ta utgangspunkt i disse.

- Nina rapport 1498 fra 2017,
- ØF rapport 10 1996,
- Hydrocen rapport nr 9 og 22, 2021,
- Detaljplan for landskap og miljø, Nea – tiltak på terskler og biotopiltak i Selbu kommune av 11/9-2015 og 10/8-2016.
- Driftsplan for Nea Elveeierlag SA og Selbusjøen Grunneierlag SA.

Vennlig hilsen

Nils Olav Stokke (sign)

for Nea Elveeierlag SA